

Tamara Bach

veertien

Em. Querido's Kinderboekenuitgeverij,
Amsterdam 2018

Voor jou. Ja. Jou.

It's a summer kind of sickness

San Fermin – 'Sonsick'

ochtend

Je slaapt. Je droomt.

Van olifanten en je oma. Je bent iets vergeten en moet ergens naartoe. En dan dus je oma die iets over olifanten zegt, en jij vraagt: 'Welke olifanten bedoel je?' en zij zegt: 'Wat een domme vraag nou weer, de olifanten, daar zou jij toch voor zorgen!'

Eerst staan jullie bij haar in de keuken, maar dan komt de bus, en eindelijk weet je wat je vergeten bent. Je abonnement. Maar het is hartstikke druk, misschien kun je zo mee naar binnen glippen, misschien ziet de buschauffeur je niet, en je probeert de bus in te komen en je tegelijk te verstoppen. Maar de bus hangt vol spiegels, van die achteruitkijkspiegels, zoals die ronde in de supermarkt, en overal zie je de chauffeur en hij ziet jou. 'HÉ! JIJ!' schreeuwt hij.

Ogen open.

Je doet je ogen open en merkt na een tijdje dat je je adem ligt in te houden. Uitademen.

En in, en uit (etc. etc.). Het is licht. Je kijkt op de wekker. Nog zes minuten, dan gaat hij af.

Eerste dag van het schooljaar.

Voor de deur van je slaapkamer staat je moeder al wakker te zijn, helemaal aangekleed, klaar voor de start, ze wacht alleen nog op jou, tot je je bed uitkomt. Je wekker gaat over vijf minuten.

Je gaat rechtop zitten en wrijft je ogen uit. Een korreltje in je rechterooghoek.

Je kijkt naar je handen: links oké, rechts is de nagellak er bij één vinger al een beetje af. Je bekijkt aandachtig alle vingers. Ribbeltjes in je vel, afdrukken van het beddengoed.

Je schraapt je keel, je gaapt, je rekt je uit en krabt je (slaap-luizen).

Je bent je droom allang weer vergeten. Over vier, nee drie minuten gaat je wekker, springt de radio aan, precies tijdens het nieuws, wat niet leuk is. Je wordt liever met muziek gewekt. Je had je mobiel kunnen instellen, maar daar heb je niet aan gedacht.

Schouderophalen.

Je staat op. Loopt naar het raam. Nog steeds zon.

Nog steeds zomer. Je kijkt op de thermometer. Zoekt je telefoon. Vijftien graden, zeggen ze allebei om half zeven. Overwegend zonnig, zegt de telefoon. In de middag mogelijk regen. Maximumtemperatuur: zesentwintig graden Celsius.

De radiowekker springt aan, precies onder het nieuws. Informeert je over crisisbesprekingen, verdronken vluchtelingen in de Middellandse Zee en verkeerscontroles in de wijde omgeving.

Nu pas merk je dat je de hele tijd al naar de straat voor jullie huis staat te staren. Derde verdieping, met tuin beneden. Met gras beneden. Een groene deurmat.

Je gaapt nog een keer, draait je om. Op de stoel voor je bureau staat je schoeltas met open mond te wachten. Alles zit erin.

Je moeder roept, vraagt of je wakker bent. Hoort van buiten dat het nieuws is afgelopen en er op de radio een nummer begint, dat de rest van de dag zachtjes door je hoofd zal blijven

spelen. Je moeder klopt zachtjes aan, doet de deur op een kier.

‘Goedemorgen. Ik ben wakker.’

‘Ik moet nu weg,’ zegt ze. Ze zegt dat je moet ontbijten, vraagt wat je plannen zijn, maar dat weet je nog niet.

‘App me later, oké? We zien elkaar bij het avondeten.’ Ze staat op de drempel, met een hand op de deurkruk, de andere tegen de deurpost, haar bovenlichaam schuin de kamer in, naar haar dochter toe gericht. Dat ben jij.

Ze laat de deur los, slaat licht een arm om je heen, je ruikt naar slaap en bed en denkt even aan olifanten. Zij ruikt naar schone was, naar parfum, naar haarlak en tandpasta.

Ze geeft je een zoen op je hoofd, neemt drie millimeter voorhoofd mee. Je bent de afgelopen zes weken twee centimeter gegroeid. Dat weet je nog niet. Zij merkt het nu.

Kijkt je in je ogen, met twee handen op je wangen, een aai, een knikje.

‘Een goed begin gewenst,’ zegt ze en laat je los.

Achter haar valt de voordeur zacht in het slot.

De burens hebben niets te klagen.

Jij in je nachthemd, dat een oud t-shirt is. Over een uur moet je de deur uit.

Je gaat onder de douche. Je neemt je tandenborstel mee. Je vraagt je af of je je haar moet wassen, of je zin hebt om je haar te wassen. Je ruikt aan je haar. Het ruikt nergens naar.

Je bent de tandpasta vergeten. Je bent al half nat en maakt voetenplasjes in een rechte lijn naar de wasbak. En terug naar de douche. Je haar wordt nat. Dan toch maar wassen.

Je hoort alleen het water. Bent vergeten de radio in de badkamer aan te zetten. In je achterhoofd zit het nummer van daar-

net. In je kamer spelen ze nu een quiz: wie als eerste belt en een dier met een snavel noemt, kan iets winnen. Iemand komt erdoor en is blij als een malle.

Je bent intussen klaar, je gezicht is poriediep gereinigd, aldus de tube wasgel. Je scheert je halfslachtig. Je kijkt omlaag en ziet dat je je ergens hebt gesneden. Je voelt nog geen pijn.

Je draait de warme kraan dicht, want je weet dat dit goed is voor huid, haar en doorbloeding. Het water is te koud om gezond te kunnen zijn.

Er is eigenlijk ook niets mis met je doorbloeding. Je stapt de douche uit en er loopt bloed over je been, snel, veel, je maakt een tweede spoor, nu in het rood, naar de wc deze keer, naar het wc-papier, veegt over je been, omhoog naar je scheen, drukt het papier op de wond tot het blijft zitten.

Je staat voor de spiegel, die niet beslagen is, bekijkt jezelf en bedenkt wat je nu moet doen.

Je voelt aan je lippen. Eergisteren ben je gekust. Je denkt aan iemand en glimlacht.

Je eet.

Je drinkt van de thee die je moeder een uur geleden heeft gezet, waarvan zij al anderhalve kop heeft gedronken en die in de thermoskan op je wacht, warm, niet te heet.

Je eet dus, drinkt dus, in je ondergoed, het water druppelt uit je haar op je schouders en je kijkt naar je scheenbeen.

Neemt de laatste slok mueslimelk. Houdt het kommetje heel even onder de kraan. Ziet op het aanrecht de halve kop thee van je moeder staan en spoelt de inhoud door de gootsteen.

Je bent aangekleed.

Je hebt een rok aan en een pleister op je been. Het is even niet anders.

Het is een donkerblauwe rok. Je bloes is wit. Alsof je op een meisjesschool zit. Een katholiek lyceum.

Je trekt roze sandalen aan.

Je bekijkt je nagellak. Die is nu al op twee plaatsen afgebladderd. Je kijkt op de klok en hebt geen tijd meer. Niet daarvoor.

Je kijkt je tas nog een keer na, hebt er ook een appel in gestopt, vergeet de fles water, die nog in de keuken staat. Je hebt geen boterhammen gesmeerd.

Je vraagt je af of je dat op jouw leeftijd nog doet. Boterhammen smeren voor in de pauze.

Je grijpt naar je pols, voelt niets, gaat op zoek naar je horloge. Dat ligt waar het hoort te liggen, waar je het voor vanochtend hebt klaargelegd.

Je haar is droog.

Je tas gepakt.

Je pakt je mobiel en stopt de dopjes in je oren. Sleutels.

De deur valt hard achter je in het slot. Een van de burens krimpt in elkaar en zal later een hartig woordje met je moeder moeten spreken over die slaande deuren.

bus

Zaterdag was je band leeg. Je pompte hem op en dacht dat het wel goed was. Dat was niet zo.

De velg raakt de grond. De band moet geplakt. Daar heb je geen tijd voor. En je kunt het ook eigenlijk niet. Je vader kan het, maar die heeft het je niet geleerd.

Je kijkt op je horloge en rent niet, maar snelt. Je loopt vlug en probeert tegelijk grote stappen te nemen. Je wilt niet rennen. Je hebt sandalen aan, die zijn niet bedoeld om mee te rennen. Je ziet de bushalte en weet dat de bus er zo aan komt en je moet hem halen.

Je ziet de bus twee hoeken verderop je straat in draaien. Dan ren je toch nog een paar meter, zo voorzichtig als een mens maar rennen kan.

Je staat bij de halte als de bus eraan komt; hij rijdt zo langzaam, dat je het zo ook wel had gered.

Je hebt geen busabonnement.

Je bent vergeten er een te kopen. Dat had je vorige week al moeten doen.

Je zoekt in je tas en haalt je portemonnee tevoorschijn. Je pakt geld. Je betaalt. Iemand stapt zomaar bij de achterdeur in en heeft vast geen abonnement. Die iemand wordt niet betrapt, omdat jij net bezig bent met betalen en de buschauffeur naar jou kijkt en vervolgens op knoppen drukt, waardoor je

wisselgeld uit de machine valt die om hem heen is gebouwd. Je krijgt een papiertje. Je rijdt niet zwart.

Je denkt aan olifanten en gaat op een plekje bij het raam zitten. Achter je hoest iemand in je nek. De bus staat op de kruising met de Hoofdweg. De bus wacht.

Het volgende nummer vind je niet mooi.

Je skipt het.

Kijkt op je mobiel en ziet dat je een appje hebt. Waar je blijft.

Je antwoordt dat je in de bus zit. Dat je onderweg bent. De bus staat nog steeds op de kruising.

Je krijgt nog een app. Dat jullie zoveel bij te praten hebben. Waar de bus dan precies is.

Je hebt een boek bij je. Je twijfelt. Appen of boek. Je kijkt uit het raam.

Je telefoon staat op stil.

Het volgende nummer vind je wel mooi.

Je ruikt koffieadem. Hoort ondanks de muziek een krant ritselen. Ziet een kind bij een vrouw op schoot. Het kind slaapt. De bus trekt schokkerig op. Slaat af naar de Hoofdweg. De chauffeur vloekt.

Je hebt zes nieuwe appjes. Je zegt dat je vastzit in het verkeer. Dat je niet weet of je het haalt. Op tijd. Vraagt of ze in het ergste geval een plekje voor je vrij willen houden. Je schrijft niet 'in het ergste geval'.

Ze beloven je een plekje. Ze sturen je een paar emoji's. Je stuurt er een paar terug.

De chauffeur doet de deur open en stapt uit. Steekt een sigaret op.

Achter je kijkt iemand op zijn horloge en besluit dat hij beter kan gaan lopen. Die iemand heeft vandaag een belangrijke af-

spraak met zijn baas. Daar hangt een heleboel van af. Dat weet jij niet. Hij zit namelijk achter je. En nu stapt hij uit.

Je appt iemand anders, tikt: *Ik heb vannacht van olifanten gedroomd*. Je kijkt op je telefoon, ziet dat het bericht gelezen is, ziet dat er getypt wordt.

Je krijgt antwoord. Glimlacht.

Voor je komt er beweging in de file. De chauffeur springt weer in de bus, start de motor.

Het verkeer ontspant.

Goedemorgen.

schoolplein

Ze hoeven geen plekje voor je vrij te houden. Het is 7.49 uur en je staat op het schoolplein, je kijkt om je heen.

Het plein ziet er nog hetzelfde uit.

Iemand wenkt je. Ze roepen. Daar staan ze, de tweeletter-grepige meisjes die op een a eindigen. En Jeanette.

Ze wenken het hele stuk, dat niet lang is, ongeduldig, schiet op, over elf minuten gaat de bel.

Jullie begroeten elkaar nu dus met zoenen op de wang. Twee. Dat is nieuw. Niet dat het er twee zijn, maar dat hele kusje-kusjeding op zich. Je doet mee, gaat het rijtje af, Jeanette, Hannah, Emma één en Emma twee. Blabla en Blabla.

Jullie hebben elkaar de hele zomer niet gezien. Zij hebben jou de hele zomer niet gezien.

Of je weer beter bent, vraagt Bla. Je knikt. Helemaal. Je bent niet meer besmettelijk. Je bent al weken niet ziek meer, dat zeg je niet. En nee, je hoeft het vorige schooljaar niet over te doen.

‘Streber.’

De rapportperiode was toch al bijna voorbij.

En ja, je bent ook nog jarig geweest. Heb je hun appjes wel gekregen?

Je knikt. ‘Bedankt.’

Het was vast niet fijn om ziek te zijn op je verjaardag.

Dat was je niet, dat zeg je niet.

‘Omijngod, ik heb je zo veel te vertellen,’ komt er van Jeanette, en je ziet aan Hannahs gezicht dat zij allang op de hoogte is. En dat ze dat kicken vindt. Over een paar minuten gaat de bel en je weet nog niet eens in welk lokaal je moet zijn. Je stelt de vragen die op het zwarte bord aan de andere kant van het schoolplein beantwoord worden. De eersten verplaatsen zich naar het schoolgebouw. Je voeten jeuken, je kijkt op je horloge, maar Jeanette maakt een onverschillig gebaar. Hannah laat haar ogen rollen. Bla en Bla praten onduidelijke tekstballonnen vol. Jeanettes hand op je arm. Haar nagellak zit er strak op. Maar het ziet er ook naar uit dat ze gelnagels heeft.

‘Je ziet er helemaal niet ziek uit,’ zegt de ene Emma.

Je bent dan ook weer beter.

Jullie zijn allemaal een beetje bruiner dan zes weken geleden.

Jij hebt hen allemaal acht weken geleden voor het laatst gezien.

Jullie zijn niet erg veranderd.

Jij ziet er vooral helemaal niet ziek uit.

‘Echt niet,’ zegt Emma.

Je wilt nog een keer zeggen dat je ook helemaal niet... ziet Emma’s gezicht en zegt maar gewoon ‘bedankt’.

Hannah fluistert in Jeanettes oor, je hoort half iets van ‘... wat was ook alweer...’ fluister-fluister.

Jeanette met een serieus gezicht.

Een knikje van allebei.

Hannah kijkt je aan. Haar blik zegt ‘dat begrijp jij toch niet’.

Eindelijk gaat de bel. Jullie hoeven niet verder dan de begane grond.

Je begint te lopen.

ME

Je was alwéér vergeten hoe dat ging, zo'n eerste schooldag. Dat 'ME' mentuur betekent. Dat het rooster ook al op internet stond en jullie straks samen de boeken gaan halen.

Nu zoekt iedereen een plekje, dat hij de rest van het jaar zal houden. De eeuwige handdoek op het ligbed aan het zwembad.

Je loopt achter Jeanette en Hannah aan, je gaat zitten. Aan het tafeltje naast hen. Je kijkt in je tas, haalt er een schrijfblok en je etui uit. Je agenda voor dit schooljaar.

En omdat er nog iets is veranderd, wil de mentor het rooster toch maar op het bord hebben. Hij laat iemand naar voren komen om het aan te dicteren, maakt de flauwe grap dat dit niet meetelt voor het eindcijfer en is de enige die lacht.

Nu kun je je moeder laten weten dat je vandaag zeven uur hebt.

Je maag rommelt. Je had boterhammen moeten smeren.

Bij woensdag gaat de deur open en komt er een nieuwe het lokaal in.

De nieuwe zegt sorry, ja ja, de leraar wappert met zijn hand, ga maar zitten. Kijkt rond, er is nog maar één plekje vrij, naast jou.

Hij zegt dat de boel nu compleet is, meer kunnen het er niet worden, draait zich om en begint donderdag te dicteren. Stopt weer omdat hij nog moet vragen hoe ze heet.

‘Maxine,’ zegt ze. Er schiet natuurlijk iemand in de lach, iemand hinnikt, iemand snuift ‘maxi’ en maakt het er niet grappiger op.

En de leraar ook: ‘Zo groot ben je anders niet.’

‘*That’s what she said,*’ klinkt het schuin achter je.

Halve excuses, het zijn maar geintjes.

Pesten wordt hier niet getolereerd.

Ze vertrekt geen spier, komt naast je zitten, leren jack, terwijl het nu al negentien graden is.

Links zie je Hannah kijken, half naar jou, half naar de nieuwe.

Je kijkt recht voor je. Voelt met je vingertoppen aan je nagels. Niets aan te doen. Over drie dagen leer je het woord *defeat*.

De hele klas moet weer opstaan, iedereen eruit. Na de laatste gaat de deur op slot. De derde klas loopt niet meer twee aan twee. De derde klas is een lamlendige meute die op z’n elfendertigst door de gang sliert, de trap af naar het boekenmaga-zijn. Er ontstaat een soort van rij. Nog een halfslachtige waarschuwing, dat de boeken over tien maanden precies zo moeten worden ingeleverd als ze nu in ontvangst worden genomen. Dat er niet in mag worden gekliederd en er geen bladzijden uit mogen worden gescheurd. Dat doe je op je veertiende toch niet meer, o ja, dat doe je op je veertiende juist wel, herinnert de mentor zich, weet ook de vrouw achter de balie. 3B.

Na een tijdje ben jij aan de beurt, je noemt je naam, er komt een vinkje achter te staan, je krijgt je armen vol boeken. Je hebt aan een extra tas gedacht, twee zelfs. Opgevouwen in je schooltas. Jullie hebben kluisjes, daar kun je het meeste in kwijt. Je vraagt je af of je weer hetzelfde kluisje hebt als vorig jaar. Je weet niet meer hoe het werkt. Je bent vergeten het te vragen.

Iedereen is voorzien. Maar nog niet alle namen zijn afgevinkt, er ontbreekt iemand, zegt de vrouw.

‘Nee, die komt niet meer,’ weet iemand achter je.

‘Aha.’

De naam wordt doorgestreept.

Terug hup, hup. Met een half oog op de klok sjokken jullie terug.

Iedereen weer op zijn plaats. Weer vijf minuten om.

De persoon voor het bord vindt dat de tijd vliegt. Er moet nog een klassenvertegenwoordiger worden gekozen. En iemand voor de klassenpot. Wil iedereen dat eigenlijk nog wel, zo’n klassenpot?

De mentor laat zijn blik over jullie interessevrije gezichten gaan. Jullie zien elkaar morgen weer. Dan moeten we dan maar... Ja.

De bel gaat.

Rechts naast je vraagt hoe je heet. Je geeft antwoord en achter je begint iemand te lachen.

Maar zo noemt geen mens je.

Je zegt dat iedereen je Bé noemt.